

Ob jako ugodnem, gorkem in suhem vremenu posuši se tamkaj seno na ta način — da se prvi dan le dvakrat obrne in je popoldne družega dne suho, kar je seveda le mogoče pri senu, katero se je dopoldne pokosilo — z vkupnimi stroški 4 gold. 60 kr. Ker znaša tamkaj akordna cena za košnjo 1 ha le 1 gld. 20 kr., stroškov je za košnjo in sušenje v akordu ob ugodnem vremenu le 5 gold. 80 kr., kar je na vsak način po ceni.

V Ebendorfu na Niže-Avstrijskem, kjer znaša dnina za moške po zimi 50 kr. in po leti 60 kr., *) plačujejo pa 6 gold. 95 kr. za akordno košnjo in sušenje sena na 1 ha.

Posušeno seno se tudi pogostoma v akordu naklada in spravlja. Po mnogih krajih je navada, da se v akordu pokošeno in posušeno seno naloži tudi na vozove in še le doma spravi z dninarji in posli. Drugod pa seno tudi v akordu skladajo in spravljajo na senico, pod itd. Za nakladanje sena so akordne cene tudi različne. Za nalaganje voza s 6—8q sena, računi se povprek 20 do 25 kr. Za skladanje in spravljanje sena pa se računi od enega voza 50 do 60 kr., in odpade teh za skladanje 20 kr., za spravljanje na senico, pod itd. pa 30 do 40 kr. Navadno se pa to slednje delo bolj pošteno opravi z domačimi posli in dninarji. V Ebendorfu na Niže-Avstrijskem plačujejo za nakladanje, skladanje in spravljanje sena po 87 kr. od voza, ki je naložen s 6—7q sena. V. R.

Kako gnojiti vinograde.

(Konec.)

Zdaj hočemo videti, koliko globoko se podkopani gnoj najbolj obnaša. Ako gnoj kar po vrhu vinograda raztrosimo ter ga nič ne podkopljemo, raztopi sicer deževnica vse, kar je raztopljivega v njem; pa to se ne pogrezne zadosti globoko, kajti v tem ga zadržuje zemlja sama. Drugi del razpadšega gnoja, to je organski del, ki je plinaste narave, izpuhti neukoriščen v zrak. Vrhu tega razpada nam le površno potrošeni gnoj zelo neredno, ker ga v tem zavirajo zdaj mrz, zdaj suša, zdaj prevelika moča in enaki vplivi. Prosto raztrošenje gnoja po vinogradih je po vsem tem malo uspešno in se ne more nikakor priporočati. Če podkopljemo gnoj le kakega pol čevlja globoko ter ga zasujemo, ravnamo še vedno v zgubo, kajti plinaste snovi pridržuje zemlja le nekoliko, raztopljene imajo pa še vedno predolgo pot do korenik. Ako pa zasujemo gnoj v čevelj globoke jame, ognemo se takih neugodnih nasledkov, kakoršne smo našeli pri površnem in plitvem gnojenju, kajti v tej globočini se približamo korenikom, katerih pri okopavanju ne dosežemo, ter položimo gnoj tako rekoč na nje. Vsled tega pridejo raztopljene snovi po kratki poti korenikom v korist; zemlja pa, s katero je gnoj zasut, posrka vse plinske gnojilne snovi, predno morejo v zrak izpuhteti. Dalje nam koristi

tako gnojenje tudi zaradi tega, ker se pri vsakokratnem okopavanju zrahlja zemlja tikoma gnoja, nekoliko pomeša z gnojem, in tako odpira pot potrebnemu zraku in vlažnosti.

Ako podkopljemo gnoj tikoma korenničnega debla, naredimo si res tudi nekoliko škode. S tem prisilimo namreč trto, da nam zažene kmalu dosti privršnih ali rosnih korenik; pa saj se te pri okopavanju tako odstranijo; tiste, katere nastanejo po leti, pa le podpirajo trto v rašči in rodovitnosti za eno leto.

Ako podkopljemo gnoj še globokeje, vidimo, da se našte prednosti plitvega gnojenja izgubljajo druga za drugo. Pred vsem zapazimo — in to priznavam za poglavitno napako globokega gnojenja, — da izostane popolnoma mehanični učin gnoja na zemljo, namreč zrahljanje po humusu, v kojega se spreminja gnoj. Vsled tega ne moreta zrak in vlažnost tako dobro zemlje prešiniti, in ne samo gnoj, ampak tudi zemlja okolo njega se ne razkroji zadosti. Seveda se ne moremo o vsem tem z očmi prepričati, a vendar imamo jasne dokaze za to. Kedar kak star vinograd prekopavamo zato, da bi ga z novimi trtami nasadili, nahajamo mnogokrat tri, štiri čevlje pod zemljo neko črno, šoti podobno tvarino. Kaj je to? Nič družega kakor gnoj, kateri se je morebiti pred petdesetimi leti podkopal, pa se ni mogel vsled pomanjkanja zraka in vlažnosti razkrojiti.

Pri vsem tem je pri nas še mnogo vinščakov, kateri se za globoko gnojenje potezajo in plitvo kar naravnost obsojajo za ničvredno. Mi tudi nočemo trditi, da je morda zavrženo delo in gnoj, ako trtam globoko gnojimo; saj je uže to mnogo vredno, da se zemlja zrahlja in posebno v takih vinogradih, katerih nismo pri nasajanju zadostno prekopali.

Da je zrahljanje zemlje res jako koristno, to nam kažejo v malem vrtnarji: kedar jim kako drevo ne mara prav rasti in roditi, zrahljajo zemljo okolo njega, in pomagano je.

Še jasnejši dokaz nam pa dajejo oni trtorejci, kateri gnojé trtam z jelševino. Oni mislijo, da podajajo trti Bog vé koliko kalija, dušca, fosforove kisline itd. z butarico suhega listja in lesa; v resnici pa s tem gnojenjem skora odločno le zemljo rahljajo, a pravega gnoja nikakor ne nadomeščajo.

Iz vsega tega sklepamo, da je najbolje, ako pri gnojitvi vinogradov le za en čevelj globoko podkopavamo gnoj, in sicer prav blizu okoli trt po visečih legah, po ravninah pa med trtami.

Vprašanja in odgovori.

Vprašanje 9. Moji kobili je pričela mececa decembra pokati koža na dveh nogah. Rane so močno krvavele in bilo jih je največ med kopitom in piceljem ter nad piceljem. Kaj je vzrok tej prikazni, in kako jo ozdraviti? Svetovali so mi izpirati rane z mlačno vodo, mazati jih z glicerinom ter obezavati. Rane se celijo

*) Ženska dnina za 20—30% cenejša.

sedaj počasi. Da pa odstranim za vselej to bolezen, ki mi je zelo na kvar, obračam se do uredništva, da mi nasvetuje radikalno zdravilo in navod, kako ravnati s konjem, da se ga ne loti zopet ta bolezen. (J. G., župnik v S.)

Odgovor. Rane, o katerih govorite, so mahovnice. Najradikalneje boste pregnali konju mahovnice, ako varujete konja vsega, kar povzroča to bolezen. Vsi konji niso enako podvrženi tej bolezni, nekateri so bolj občutljivi, zlasti pa tisti, kateri imajo bele noge in sicer ne samo bele dlake, ampak tudi belo kožo. Mahovnice se naredé, ako mora konj stati ali ležati v gnojnici in ako se prehladi v noge. Prehlajenje je največkrat vzrok mahovnicam. Konj se pa prehladi v noge, ako mora po zimi dolgo časa hoditi po mokrih, sneženih potih, ako pride s potnimi, ali sploh z mokrimi, blatnimi nogami v mrzel hlev, kjer mu morda še celó prepah hodi čez noge. Najboljši pripomoček proti mahovnicam je toraj suh in primerno topel hlev brez prepaha, ter konju treba vselej, kadar pride v hlev, toliko časa drgniti noge in sploh ves život, da je suh. Konjem, kateri so podvrženi tej bolezni, ne smemo vsaj po zimi striči dolge dlake pod piceljem in nad njim. Tudi debelo nastlan nastil ni koristen, ker dela noge preobčutljive. Za zdravljenje od mahovnic rabi pa razen izpiranja s čisto mlačno ali pa milnasto vodo in mazanja z glicerinom tudi petrolej, v vodi raztopljen bakreni vitrijol itd. Ako pa vzraste uže divje meso (polipi), morate je porezati ter mazati rane od noža s kakošno žgočo tvarino. Zastarele mahovnice naredé ježevo nogo. Morda vas zanima vedeti, da priporočajo homeopati kot izvrstno sredstvo proti mahovnicam Thujo.

Presajanje zelenjadnih rastlin.

Kedar postanejo rastline na sejalni gredi dovolj močne, presadimo jih na stalno mesto. Imej pa vedno v čislih, da niso slabotne rastline ravno tako za nič, kakor starikave.

Sadike vzdigni iz zemlje s topim, lesenim ali železnim kincem. Navadno jih kar rujejo, a pri tem poškodujejo korenine. Ako ni treba sadik daleč nositi, dobro jim je pustiti kepo zemlje, katera se jih drži.

Na stalno mesto sadimo rastline s sadilnim klinom. Ž njim naredimo namreč v zemljo navpično luknjo, v katero postavimo sadiko. S klinom pritrdimo potem zemljo od vseh strani k sadiki. Sadika naj pride v zemljo nekoliko milimetrov globoče nego je poprej rasla, to sosebno velja za ohrovt, zelje in kolarabe. Sadikam, katere imajo srčno korenino, odščipnemo polovico te korenine. Kedar sadiš, pazi, da dobodo korenine naravno lego, ne pa, kakor je mnogokrat videti, da so zavite in molijo iz zemlje ven. Rastlinam, katere delajo veliko listja, odščipni pri sajenji polovico listov. Glej, da ne pride nič zemlje na srčne liste.

Vsajenim rastlinam prilij dobro, pa ne z močno gnojnico, ker ta več škoduje, nego koristi.

Sadike se hitreje prirastejo in uspevajo bolje, ako jih varujemo hude vročine in velikega mraza. V ta namen jih pokrivajo s preprostimi, iz vrbovja spletenimi koški, s cvetličnimi lonci ali pa s papirnatimi škarnicljji, kateri so namazani z oljem. Pod takim pokrivalom ne usihajo ob hudi opoludanski vročini nežne rastlinice, ob velikem mrazu (to je, spomladi zjutraj) pa ne zmrzujejo. Tako pokrivanje pa ni v nobenem obziru potrata, ker se ti vsako sejanje obnese dobro, niti ni treba v drugič ali celó v tretjič podsajati, in rastline uspevajo tudi bolje. Taki koški ali škarnicljji trpé več let, ako ravnaš ž njimi skrbno. Kedar ni mraza in vročine, ali kedar so rastline uže dovolj krepke, takrat seveda jim ni treba pokrivala.

Gospodarske novice.

* Deželno sadno razstavo je ukrenil prirediti glavni odbor kranjske kmetijske družbe letošnjo jesen v Ljubljani. Z razstavo namreč misli ob enem praznovati družba štiridesetletnico vladanja našega presvetlega cesarja. Ukrep sam na sebi še ni za trdno storjen, ker je prireditev razstave od marsičesa zavisna, zlasti pa od letošnje sadne letine. Ako bode razstava, ne bode toliko v ta namen, da bi kazala podobo našega sadjarstva, ki še živo potrebuje napredka, ampak da bi natančno pozvedeli, kakošno je naše sadjarstvo, in kako naj delujemo v prihodnje v boljši prospeh sadjarstva.

* Deželni zbor koroški je ukrenil dajati koroški c. kr. kmetijski družbi od letos naprej vsako leto po 3000 gld. za povzdigo živinoreje in po 1000 gld. za povzdigo sadjarstva. Koroška kmetijska družba prejema torej od dežele vsega skupaj 6500 gld. na leto. Gotovo lepa svota, ako pomislimo, da ima koroška kmetijska družba vrhu tega blizu 70.000 gld. premoženja svojega, da dobi vsako leto od celovške hranilnice po 800 gld. podpore, da je dežela podarila družbi poslopje za podkovsko šolo in prostore za veliko drevesnico, da je družba dobila v dar od celovške hranilnice novo hišo, vredno nad 40.000 gld. itd. itd. Kako pa je pri nas na Kranjskem? Pri nas na Kranjskem pa celó tisti, katere veže častna naloga, ki so jo sami prevzeli, da bi podpirali družbo, celo tisti, pravimo, ne zaupajo družbi niti toliko, da bi se nadejali, da bode pošteno porabila izročeno ji podporo. Kaj naj mislijo nasprotniki naši o nas? In vendar, če se oziramo na naše pripomočke in na naš napredek, moramo reči, da v zadnjih letih nobena c. kr. kmetijska družba v Avstriji ni napredovala toliko, kolikor je kranjska.

* Koroška c. kr. kmetijska družba je imela svoj redni občni zbor 14. marcija t. l. v Celovci.

* Gospod c. kr. vladni svetnik Dralka v Ljubljani je imenovan za namestnika deželnega predsednika v deželni komisiji za pogozdevanje Krasa.